

Erasmus+ programma Iekļaušana un daudzveidība Dalībnieku atlase

Erasmus+ 2021 – 2027

EIROPAS SAVIENĪBA

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk

Iekļaušanas un daudzveidība Erasmus+ programmā?

Iekļaušanas un daudzveidības prioritāte Erasmus+ programmā nodrošina vienlīdzīgu piekļuvi programmai visiem cilvēkiem – īpaši tiem, kuri saskaras ar šķēršļiem dalībai izglītībā, apmācībā un jaunatnes aktivitātēs.

Saskaņā ar Erasmus+ programmas vadlīnijām un kvalitātes standartiem organizācijām, kuras saņem programmas atbalstu, jā rūpējas **par mobilitātes iespēju nodrošināšanu dalībniekiem iekļaujošā un vienlīdzīgi pieejamā veidā neatkarīgi no viņu izcelsmes.**

Tās mērķi ir:

- **Nodrošināt vienlīdzīgu piekļuvi Erasmus+ iespējām** un paplašināt līdzdalību mazāk pārstāvēto un neaizsargāto grupu vidū;
- **Veicināt vienlīdzību, daudzveidību un iekļaujošu kultūru** visos izglītības un jaunatnes sektoros;
- **Veicināt piederības sajūtu, sociālo integrāciju un sabiedrības saliedētību**, veidojot noturīgu un iekļaujošu sabiedrību, kur ikviens var attīstīties, mācīties un aktīvi līdzdarboties.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Skaidram, taisnīgam, caurskatāmam un iekļaujošam atlases procesam būtu jāattiecas uz visiem Erasmus+ projektu dalībniekiem (tostarp izglītojamajiem, pedagogiem un citiem darbiniekiem), nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi mobilitātes un profesionālās pilnveides iespējām neatkarīgi no šķēršļiem vai individuālajiem apstākļiem.

Iekļaujoša pieeja ņem vērā, ka dalībniekiem ir atšķirīga pieredze un atšķirīgas sākotnējās iespējas. Tāpēc dalība būtu **jāvērtē holistiski, ņemot vērā tās iespējamo ietekmi uz cilvēka personīgo, akadēmisko, emocionālo un sociālo attīstību.**

Galvenie šķēršļi un izaicinājumi cilvēkiem ar mazāk iespējām

Dalībnieki ar invaliditāti - fiziskiem, garīgiem, intelektuāliem vai maņu traucējumiem

Dalībnieki ar veselības problēmām – veselības traucējumiem, smagām slimībām; hroniskām saslimšanām u.c.

Dalībnieki, kas saskaras ar izaicinājumiem, kas saistīti ar izglītību un mācībām – personas, kurām dažādu iemeslu dēļ ir sarežģīti gūt rezultātus izglītības un apmācības sistēmās, kā arī priekšlaicīgi mācības pārtraukušās personas, jaunieši, kas nemācās, nestrādā un neapgūst arodu (NEET), mazkvalificēti pieaugušie u.c.

Dalībnieki ar kultūras atšķirībām – migranti, bēgļi, nacionālās vai etniskās minoritātes; zīmju valodas lietotāji vai cilvēki ar valodas adaptācijas un kultūras integrācijas grūtībām.

Dalībnieki ar sociālajiem šķēršļiem – sociālā atstumtība, ierobežotas sociālās prasmes, augsta riska uzvedība, likumpārkāpumu vai atkarību pieredze, sarežģīti ģimenes apstākļi – persona ir bārenis, dzīvojusi aprūpes iestādē, aprūpē vecākus, brāļus un māsas u.c.

Dalībnieki ar ekonomiskiem šķēršļiem – zems dzīves vai ienākumu līmenis, vajadzība strādāt paralēli mācībām, atkarība no sociālās drošības sistēmas, ilgstošs bezdarbs, nestabila ekonomiskā situācija vai nabadzība, kļūšana par bezpajumtnieku u.c.

Dalībnieki, kas pakļauti diskriminācijai – dzimuma, vecuma, etniskās izcelsmes, reliģiskās piederības, uzskatiem, seksuālās orientācijas, invaliditātes u.c.

Dalībnieki ar ģeogrāfiskiem šķēršļiem - personas no attāliem vai lauku reģioniem, kurām ierobežots sabiedriskais transports; mazāk attīstīta pakalpojumu infrastruktūra.

Atbalsts dalībniekiem

Finansējums dalībai ar mazāk iespējām

Skolu, profesionālās, pieaugušo izglītības un sporta sektori

Iekļaušanas atbalsts organizācijām: izmaksas, kas saistītas ar mobilitātes darbību organizēšanu dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju:

- 125 EUR par dalībnieku;
- papildu atbalsts organizācijām, kas īsteno projektus, kuri aktīvi sekmē iekļaušanu un daudzveidību, jo īpaši nolūkā uzrunāt grūti aizsniedzamas grupas, par papildu slodzi, kas var rasties, un par personālu, kas ir norīkots atbalstīt to cilvēku pilnvērtīgu līdzdalību projektā, kuriem ir mazāk iespēju.

Piešķiršanas noteikums — pamatojoties uz to dalībnieku skaitu, kuriem ir mazāk iespēju.

Iekļaušanas atbalsts dalībniekiem: papildu izmaksas, kas tieši saistītas ar dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju, un tos pavadošajām personām:

- 100 % no attiecināmajām izmaksām;
- mērķis ir segt visas īpašo vajadzību izmaksas dalībniekiem, kuriem ir mazāk iespēju, lai sniegtu viņiem iespēju piedalīties ar tādiem pašiem nosacījumiem kā viņu līdzbiedriem;
- akreditētie dotāciju saņēmēji var iesniegt pieprasījumu par papildu atbalsta dalībniekam piešķiršanu projekta īstenošanas laikā.

Piešķiršanas noteikums — pieteikuma iesniedzējs iesniedz un pamato, valsts aģentūra izskata un apstiprina vai noraida pieprasījumu, ja tas nav pienācīgi pamatots.

Daži piemēri, kādām vajadzībām organizācijas var izmantot iekļaušanas atbalstu dalībniekiem

- **Pielāgota ceļošana** (atbalsta ierīces, invalīdu ratiņi, bērnu ratiņi, pielāgots transports u.c.);
- **Pielāgota uzturēšanās** (mītnes vietas pieejamība/pielāgotība, tās psiholoģiskā pielāgotība (izglītojamajam nepieciešama atsevišķa telpa vai kopā ar atbalsta cilvēku));
- **Personiskais asistents, pavadošā persona;**
- **Medicīnas preču un/vai medikamentu iegāde**, noma, nodrošināšana;
- **Veselības monitorings mobilitātes laikā**, vizītes pie ārstniecības personāla;
- **Valodas / zīmju valodas atbalsts;**

Citi piemēri (izņemot All*):

- **Dokumentu noformēšana** (ID, notāra apliecinājumi u.c.);
- **Aukles, aprūpētāja pakalpojumi dalībnieka ģimenes locekļiem**, kamēr pats atrodas Erasmus+ mobilitātē;
- **Preču iegāde** (apgērbs, darba apgērbs, higiēnas preces, ierīces (dators), somas u.c.);
- **Mentorība** (atbalsta un padomu sniegšana), **psiholoģiskais atbalsts;**
- **Papildu dienas un izmaksas par naktsmītnēm, ja nav iespēju tikt uz/no lidostas u.c.**

Galvenie izaicinājumi

VIAA 2026.g.aptauja

Galvenie izaicinājumi

Biežāk minētie šķēršļi iekļaujošu mobilitāšu īstenošanā

1

Dalībnieku vajadzību identificēšana un atbalsta plānošana

Vairāki respondenti norāda, ka izaicinājums ir **savlaicīgi apzināt dalībnieku individuālās vajadzības, jo jaunieši ne vienmēr atklāj pilnīgu informāciju par savu sociālekonomisko situāciju, veselības stāvokli vai citiem šķēršļiem**. Tas var apgrūtināt nepieciešamā atbalsta un pielāgojumu plānošanu.

2

Piemērotu prakses vietu un atbalsta nodrošināšana

Profesionālajai izglītībai raksturīgs izaicinājums ir atrast **piemērotas prakses vietas un partnerus, kas spēj nodrošināt nepieciešamo atbalstu** dalībniekiem ar dažādām vajadzībām. Atsevišķos gadījumos nepieciešama arī papildu uzraudzība un individuāli pielāgojumi

3

Dalībnieku motivēšana un organizāciju kapacitāte

Respondenti norāda, ka **daļa jauniešu neuzdrošinās pieteikties mobilitātēm zema pašvērtējuma, nedrošības vai valodas barjeru dēļ**. Vienlaikus iekļaujošas pieejas īstenošanu apgrūtina ierobežoti laika un cilvēkresursi, kā arī **nepietiekama pieredze darbā ar dažādām dalībnieku grupām**.

Galvenie izaicinājumi

VIAA 2026.g.aptauja

Atbilstošu prakses vietu atrašana, jo dalībniekiem ir dažādas spējas. Pavadošās personas nepieciešamība uz visu prakses laiku.

Izaicinājumi ir dažādi - sākot ar datu aizsardzību (projektu vadītājs nav tiesīgs zināt medicīniskas diagnozes utt.) un beidzot ar pieredzes un izglītības trūkumu par jauniešiem ar īpašajām vajadzībām.

Jaunieši ar mazākām iespējām (sociālie riski, ekonomiskie šķēršļi) bieži baidās pieteikties mobilitātēm zema pašvērtējuma vai valodas barjeras dēļ. Kā arī atrast ārvalstu uzņēmumus vai skolas, kas ir pilnībā aprīkotas un gatavas uzņemt audzēkņus ar funkcionāliem traucējumiem vai mācīšanās grūtībām.

Galvenokārt, svarīga ir mobilitātes sagatavošanas un īstenošanas fāze, jo **iekļautās personas ir dažādas - ar nopietniem veselības sarežģījumiem, labām valodas un praktiskām iemaņām, taču zemiem, bet pozitīviem vērtējumiem, seksuālās minoritātes.** Ļoti būtiski sagatavot jauniešus mobilitātei.

Viens no galvenajiem izaicinājumiem iekļaušanas īstenošanā organizācijas līmenī ir dažādo dalībnieku vajadzību apzināšana, jo ne vienmēr dalībnieki sākotnēji atklāj visas savas vajadzības vai iespējamos šķēršļus. Bieži vien daļa informācijas par individuālajām vajadzībām kļūst zināma tikai vēlākos projekta vai mobilitātes posmos, kas var apgrūtināt savlaicīgu atbalsta un nepieciešamo pielāgojumu nodrošināšanu.

Dalībnieku atlase

VIAA 2026.g. aptauja

Kādi ir lielākie izaicinājumi atlases procesā?

Galvenā atziņa

Lielākie izaicinājumi dalībnieku atlases procesā profesionālās izglītības sektorā **saistīti ar dalībnieku motivēšanu un iedrošināšanu piedalīties mobilitātēs, kā arī savlaicīgu informācijas iegūšanu par dalībnieku individuālajām vajadzībām.** Vienlaikus daļa organizāciju norāda uz grūtībām identificēt un sasniegt potenciālos dalībniekus ar mazāk iespējām.

Aptaujas dati: biežāk minētie izaicinājumi

Izaicinājums	n	Īpatsvars	%
1 Motivācija / nedrošība	9		40,91%
2 Informācija par vajadzībām	9		40,91%
3 Identificēt ar mazāk iespējām	6		27,27%
4 Sasniegt ar mazāk iespējām	4		18,18%
5 Resursu trūkums	3		13,64%
6 Administratīvais slogs	3		13,64%
7 Kvalitāte / riski	3		13,64%
8 Iekšējā pretestība	3		13,64%
9 Nav būtisku izaicinājumu	3		13,64%
10 Pieredzes trūkums	2		9,09%

Dalībnieku atlase

VIAA 2026.g. aptauja

Atlase notiek, lūdzot jauniešiem iesūtīt CV angļu valodā un motivācijas vēstuli latviešu valodā. Pēc pieteikumu saņemšanas komisija izskata un novērtē iesūtītos dokumentus pēc atlases kritērijiem, kuri pieejami izglītības iestādes mājaslapā.

Plānotās mobilitātes popularizēšana, bērniem un **jauniešiem brīvi pieejamā un saprotamā veidā**. Stāstām par plānu, par to, ko būs iespēja pieredzēt un apgūt. Izceļam, ka iespēja pieteikties ir visiem, nav jābaidās, vajadzīga vēlme un motivācija. Pieteikumi tiek saņemti, aizpildot Google anketu, kur ir punkts par "dalībnieks mazāk iespējām". Šīs **anketas atbildes, protams, ir pieejamas tikai organizatoram**, kur tālāk izvērtējam šos pieteikumus ar mazāk iespējām. Ir bijuši gadījumi, kur uzrunājam arī bez aizpildītas anketas

Dalībniekus ar mazāk iespējām, kuriem dalība Erasmus projektos ir vēlama, bet **jaunieši paši nekad nepiesakās zemās pašapziņas dēļ, iesaka sociālais pedagogs**. Jaunieši, kas paši piesakās dalībai projektos atvērtajā uzsaukumā, bet ir **mācīšanās grūtības, tiek iekļauti plānoti un plānojot nepieciešamo atbalstu**.

Dalībnieku atlase izglītojamajiem dalībai Erasmus+ mobilitātes aktivitātēs tiek īstenota, ievērojot **caurspīdīgus, taisnīgus un iekļaujošus principus, kā arī saskaņā ar tehnikuma iekšējo kārtību** un Erasmus+ programmas kvalitātes standartiem. Atlase tiek veikta, izsludinot atklātu konkursu tehnikuma mājaslapā. Lai nodrošinātu iekļaujošu izglītību un vienlīdzīgas iespējas visiem, atlases laikā **notiek cieša sadarbība ar tehnikuma sociālo pedagogu un medicīnas māsu**, izvērtējot izglītojamo individuālās vajadzības, veselības aspektus un nepieciešamo papildu atbalstu.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Ko mēs darām, lai cilvēks ar mazāk iespējām vispār nonāktu līdz pieteikšanās brīdim?

Iekļaujoša atlase sākas pirms pieteikšanās
Mērķtiecīga potenciālo dalībnieku sasniegšana un uzrunāšana nav tikai sagatavošanās posms – tas ir pamats visam iekļaujošas atlases procesam.

To var veidot kā četru savstarpēji saistītu posmu ciklu:

Izprast –
kādi ir šķēršļi un vajadzības.

Uzrunāt –
personīgi, saprotami un piemērotos kanālos.

Radīt drošību –
parādīt, ka vajadzības tiks uzklautas un atbalsts būs pieejams.

Iedrošināt –
stiprināt cilvēka pārliecību, patstāvību un spēju izmantot piedāvāto iespēju.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

1. Sagatavošanās – izprotiet, pirms uzrunājat

Lai sasniegtu cilvēkus ar mazāk iespējām, **vispirms jāizprot viņu situācija: vajadzības, bažas, motivācija, iespējamie šķēršļi un cilvēki, kuri ietekmē viņu lēmumus.**

Jautāiet pašiem potenciālajiem dalībniekiem par viņu **vajadzībām, bažām, šaubām un šķēršļiem** – neizdariet pieņēmumus viņu vietā.

Paredziet iespējamus šķēršļus un piedāvāiet risinājumus, pirms dalībniekam pašam tie jālūdz.

Iesaistiet cilvēkus, kuriem ir būtiska ietekme uz potenciālā dalībnieka lēmumu – **pedagogus, ģimeni, vienaudžus, atbalsta personas** u. c.

Sagatavojiet un iesaistiet organizācijas darbiniekus, lai viņi spētu pamanīt arī mazāk redzamus šķēršļus un atbilstoši reaģēt uz individuālajām vajadzībām.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

2. Komunikācija – uzrunāiet mērķtiecīgi un personīgi

Jāpārdomā **kam, kā, kur, kad un kādā valodā informācija tiek sniegta.**

Ja nepieciešams, **izmantojiet personisku un mērķtiecīgu uzrunu**, tostarp individuālas sarunas vai sarunas mazākās grupās.

Sniedziet skaidru, saprotamu un praktisku informāciju par **iespējām, nosacījumiem, pieejamo atbalstu un to, ko sagaidīt no mobilitātes.**

Izmantojiet dažādus **komunikācijas kanālus un formātus**, ņemot vērā konkrētās mērķgrupas paradumus un vajadzības.

Iesaistiet bijušos mobilitāšu dalībniekus, lai viņi dalītos savā pieredzē.

Veidojiet vienaudžu atbalsta sistēmu, piemēram, savienojot potenciālos dalībniekus ar tiem, kuri mobilitātē jau piedalījušies.

Komunicējiet ne tikai ar potenciālajiem dalībniekiem, bet arī ar pedagogiem, ģimenēm un citām atbalsta personām, kas var ietekmēt lēmumu par dalību.

Galvenā doma: uzrunāšana ir nepārtraukts process, nevis viens paziņojums par pieteikšanos.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

3. Drošība – radiet uzticēšanos

Lai cilvēks vispār apsvērtu iespēju piedalīties starptautiskā mobilitātē, viņam jābūt pārliecinātam, ka viņa vajadzības tiks ņemtas vērā, jautājumi tiks uzklauti un nepieciešamais atbalsts būs pieejams.

Radiet vidi, kurā **cilvēks var droši runāt par savām bažām un vajadzībām.**

Skaidri izstāstiet, kāds **atbalsts būs pieejams pirms mobilitātes, tās laikā un pēc tās.**

Atbildiet uz jautājumiem un neskaidrībām jau pirms pieteikšanās.

Ievērojiet konfidencialitāti un neizmantojiet stigmatizējošus apzīmējumus.

Parādiet, ka individuālās vajadzības tiek uztvertas nopietni un tām ir iespējami risinājumi.

Galvenā doma: **ja cilvēks jūtas uzklauts un drošs, palielinās iespēja, ka viņš būs gatavs pieteikties un piedalīties.**

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

4. Iedrošināšana – stipriniet pārliecību par savām spējām

Iedrošināšana katram cilvēkam ir individuāls process. Mērķis ir panākt, lai dalībnieks spētu lūgt nepieciešamo atbalstu, bet vienlaikus justos pārliecināts par savām spējām un varētu uzņemties atbildību par savu izaugsmi.

Nodrošiniet pedagogiem un citām atbalsta personām **zināšanas un rīkus**, kas palīdz radīt iedrošinošu vidi.

Kopā ar potenciālajiem dalībniekiem, pedagogiem un ģimenēm pārrunāji, kādi izaicinājumi varētu rasties mobilitātes laikā.

Piedāvāji praktisku **sagatavošanos konkrētām situācijām**, piemēram, mācību procesam ārvalstīs, budžeta plānošanai, laika plānošanai, ēdiena gatavošanai vai patstāvīgai ikdienas organizēšanai.

Palīdziet dalībniekam **apzināties savas stiprās puses un pakāpeniski stipriniet viņa patstāvību.**

Šis posms ir īpaši nozīmīgs pēc atlases un pirms mobilitātes, taču iedrošināšana var sākties jau pirms pieteikšanās.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Konkursa izsludināšana

Informējiet plaši un savlaicīgi:

Publicējiet informāciju dažādos kanālos – organizācijas tīmekļvietnē, sociālajos medijos, e-pastā, informatīvajos materiālos un organizācijas telpās. Izmantojiet arī vietas un kanālus, kas sasniedz konkrētās mērķgrupas, piemēram, vietējos kopienu centrus vai bibliotēkas.

Nodrošiniet informācijas pieejamību:

Izmantojiet vienkāršu un saprotamu valodu. Pielāgojiet informāciju cilvēkiem ar redzes vai dzirdes traucējumiem un mācīšanās grūtībām.

Izmantojiet dažādus informācijas formātus:

Izvēlieties mērķgrupai piemērotākos formātus – drukātus materiālus, īsus video, radio, klātienes tikšanās, digitālo saturu u. c.

Mērķtiecīgi sasniedziet nepietiekami pārstāvētās grupas:

Sniedziet informāciju arī par pieejamajiem atbalsta mehānismiem, īpaši finansiālo atbalstu. Piedāvāji palīdzību pieteikuma sagatavošanā.

Nodrošiniet caurskatāmību jau no paša sākuma:

Līdz ar būtiskāko praktisko informāciju, piemēram, pieteikšanās termiņu, publicējiet arī skaidrus atlases kritērijus, lai kandidāti zinātu, ko sagaidīt no atlases procesa.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Kā informēt par individuālajiem apstākļiem, neradot stigmatizāciju?

Iekļaujošā atlases procesā ir **svarīgi ņemt vērā kandidātu atšķirīgo pieredzi un individuālos apstākļus.**

Taču būtiski ir arī tas, kā par to tiek komunikēts – jānodrošina caurskatāmība, vienlaikus nevienu īpaši neizceļot vai nestigmatizējot. Izmantojiet neitrālu un iekļaujošu valodu.

«Ja vēlaties, varat norādīt apstākļus, kas var ietekmēt jūsu iespējas piedalīties starptautiskā mobilitātē (piemēram, finansiālus vai ar veselību saistītus apstākļus, ģimenes pienākumus, ierobežotu iepriekšējo iespēju pieredzi u. c.). Šī informācija tiks apstrādāta konfidenciali.»

Konfidencialitāte un sūdzību iesniegšanas kārtība

Nosakiet **atbildīgo personu konfidencialitātes jautājumos**, kurai ir atbilstošas zināšanas un prasmes, piemēram, psihologu, pedagogu vai citu atbilstoši sagatavotu darbinieku.

Izveidojiet sūdzību iesniegšanas kārtību jau pirms atlases procesa sākuma.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Atlases procesa organizēšana

Dokumentējiet visus atlases posmus:

Dokumentējiet pieteikumu saņemšanu, izvērtēšanu, kandidātu sarindošanu un galīgos lēmumus. Tas palīdz nodrošināt atlases procesa caurskatāmību un taisnīgumu.

Izveidojiet neatkarīgu atlases komisiju:

Lēmumus vēlams pieņemt neatkarīgai komisijai. Vajadzības gadījumā tajā var iesaistīt arī partnerorganizāciju pārstāvjus.

Novērsiet interešu konfliktus:

Persona, kurai ir ciešas personiskas saites ar kādu kandidātu, nedrīkst piedalīties šī kandidāta izvērtēšanā. Atlasi nedrīkst ietekmēt radniecība, personiskas attiecības vai citas subjektīvas priekšrocības.

Sarežģītas pieteikšanās procedūras:

Izvairieties no sarežģīta pieteikšanās procesa, liekas (pierādījumu) dokumentācijas un sarežģītām tehniskām vai administratīvām prasībām, kas potenciālos dalībniekus var atturēt no pieteikšanās.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Iekļaujošu atlases kritēriju veidošana

Vispārīgi un projektam specifiski kritēriji:

Variet izmantot:

- jā/nē, punktu vai % kritēriju novērtējumu;
- divpakāpju atlasi – sākotnējo atlasi un pēc tam detalizētāku kandidātu izvērtēšanu;
- stratificētu atlasi, kandidātus iedalot vairākās grupās pēc kritērija, kas citādi varētu nesamērīgi ietekmēt atlases rezultātu, piemēram, pēc mācību sasniegumiem;
- citas pieejas

Sekmes, kavējumu trūkums un motivācija ir pamatoti atlases kritēriji, tomēr tie jāvērtē kontekstā.

[OECD ziņojuma Education at a Glance 2025](#) dati liecina, ka izglītojamajiem no sociāli un ekonomiski nelabvēlīgas vides, kā arī ar veselības problēmām vai invaliditāti **biežāk ir zemāki mācību sasniegumi un vairāk kavējumu** nekā viņu līdzbiedriem no sociāli labvēlīgas un nodrošinātas vides .

Arī VIAA aptaujas rezultāti rāda, ka dažādi šķēršļi var mazināt sākotnējo motivāciju piedalīties, savukārt **motivācijas un iesaistes pieaugums bieži ir viens no mobilitātes ieguvumiem.**

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Iekļaujošu atlases kritēriju veidošana

Skolēna vajadzības un izaugsmes potenciāls:

Atlases procesā **ieteicams līdzsvarot līdzšinējos mācību sasniegumus ar skolēna individuālajām vajadzībām un izaugsmes potenciālu** – iespējai tikt izvēlētam jābūt arī skolēnam, kurš nav starp sekmīgākajiem klasē.

Kvotas vai rezervētas vietas:

Daļu mobilitātes vietu **var rezervēt noteiktam mērķim**, piemēram, dalībniekiem ar mazāk iespējām un noteiktu dalībnieku grupu līdzdalībai.

Kritēriju līdzsvars:

Nevienam kritērijam nevajadzētu nesamērīgi dominēt kopējā vērtējumā. Īpaši jāuzmanās no pārmērīga uzsvāra uz augstām sekmēm, ārpusmācību sasniegumiem vai valodu prasmēm, jo šādi kritēriji var dot priekšrocības cilvēkiem, kuriem jau iepriekš bijusi lielāka piekļuve iespējām.

Kāds ir mobilitātes veids un mērķis?

Atlases kritēriji var atšķirties atkarībā no mobilitātes veida.

[Erasmus+ rokasgrāmata skolēnu individuālajai mobilitātei skolu izglītībā](#)

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Izslēdzoši atlases kritēriji

Izvairieties no kritērijiem un nosacījumiem, kas var radīt šķēršļus dalībai.

Finansiālās barjeras:

Dalības maksa vai līdzmaksājums var liegt iespēju piedalīties cilvēkiem ar ierobežotiem finanšu resursiem. Izvairieties no šādām prasībām kā dalības priekšnoteikuma.

Ģimenes apstākļi:

Prasība kļūt par viesģimeni vai obligāti uzņemt partnerorganizācijas dalībniekus nedrīkst būt nosacījums dalībai, jo ne visiem dalībniekiem un ģimenēm ir šādas iespējas.

Iepriekšējā starptautiskā pieredze:

Iepriekšēju mobilitātes pieredzi nevajadzētu noteikt kā priekšrocību. Lai paplašinātu piekļuvi mobilitātēm, priekšroku var dot kandidātiem, kuriem šī būtu pirmā starptautiskā pieredze.

Augsti akadēmiskie sasniegumi:

Atlase, kas pārmērīgi balstīta uz akadēmiskajiem sasniegumiem, var radīt priekšrocības tiem, kuriem jau bijusi lielāka piekļuve iespējām, un ierobežot to skolēnu līdzdalību, kuriem mobilitāte varētu sniegt īpaši nozīmīgu ieguvumu.

Ieteikumi iekļaujošai dalībnieku atlasei

Dalībnieku atlase mobilitātēm: Pēc atlases procesa

Kad dalībnieku atlase ir noslēgusies, **svarīgi ir savlaicīgi un cieņpilni informēt gan atlasītos, gan neatlasītos kandidātus par rezultātiem** un turpmākajiem soļiem.

Paziņojiet rezultātus savlaicīgi un cieņpilni:

Neatstājiēt kandidātus ilgstošā neziņā par atlases iznākumu.

Atgādiniet atlases principus:

Skaidrojiet, ka lēmums pieņemts, balstoties uz vairākiem iepriekš noteiktiem kritērijiem, taisnīgu izvērtēšanu un pieejamo vietu skaitu.

Maziniet vilšanās un šaubu risku:

Uzsveriet, ka neiekļūšana dalībnieku vidū nenozīmē, ka kandidātam trūkst spēju, kvalitāšu vai izaugsmes potenciāla.

Skaidri informējiet par turpmāko procesu un termiņiem:

Visiem kandidātiem jāzina provizorisko rezultātu paziņošanas laiks, sūdzību vai apstrīdēšanas termiņš un galīgo rezultātu paziņošanas laiks.

Ieguvumi

Profesionālās izglītības sektorā par nozīmīgāko ieguvumu no dalībnieku ar mazāk iespējām iesaistes Erasmus+ projektos respondenti visbiežāk uzskata personīgo izaugsmi – lielāku pašapziņu, motivāciju un sociālo prasmju attīstību. Vairāk nekā puse respondentu norāda arī uz pozitīvu ietekmi uz mācību progresu un mācību turpināšanu, bet ieguvumi sniedzas arī plašāk, stiprinot organizāciju iekļaujošo kultūru un savstarpējo izpratni.

Dalībnieku personīgā izaugsme (pašapziņas, motivācijas, sociālo prasmju pieaugums)

17 77.27 %

Pozitīva ietekme uz mācību progresu un mācību turpināšanu (lielāka iesaiste, uzlaboti mācību rezultāti, mazāks priekšlaicīgas mācību pārtraukšanas risks)

14 63.64 %

Pozitīva ietekme uz citiem dalībniekiem / grupu kopumā (empātijas, sadarbības un savstarpējas sapratnes pieaugums)

10 45.45 %

Organizācijas kapacitātes un iekļaujošas kultūras stiprināšana

9 40.91 %

Ieguldījums sabiedrības vienotībā un noturībā

8 36.36 %

Projektu un partnerību kvalitātes pieaugums (jēgpilnāks saturs, spēcīgāka sadarbība ar partnerorganizācijām)

5 22.73 %

Ieguvumi

Atgriežoties no prakses Spānijā, **skolēns kļuva motivētāks mācībām, skolu sāka apmeklēt bez kavējumiem.**

Atgriezušies no mācību prakses **jauniešu uzvedība un attieksme pret mācībām pozitīvi mainījusies, pieaugusi pašapziņa un kļuvuši motivētāki, aktīvāk iesaistās katrā nākamajā atlases procedūrā**

Jauniete (ar labām angļu valodas zināšanām, taču vājiem vērtējumiem) tika nosūtīta prakses mobilitātē ar zinošākiem (spējīgākiem) jauniešiem. Mobilitātes laikā aktīvi iesaistījās un visu vēlējās uzzināt vairāk (padziļinātāk) un **atgriežoties no mobilitātes kļuva drošāka, pašpārliecinātāka, uzlabojās vērtējumi un galvenais - vairs nebija nesekmīgo vērtējumu.** Jauniete pagājušā gadā veiksmīgi absolvēja izglītības iestādi un turpina studijas 1.kursā.

Viens no būtiskākajiem ieguvumiem ir **dalībnieku personīgā izaugsme un motivācijas pieaugums, kas bieži vien pozitīvi ietekmē arī viņu mācību progresu.** Piemēram, vairāki izglītojamie, kuriem sākotnēji bija zemāka pašapziņa vai ierobežota starptautiska pieredze, pēc dalības mobilitātē kļuva daudz **pārliecinātāki par savām profesionālajām prasmēm** un spējām strādāt starptautiskā vidē. Prakse ārvalstu uzņēmumos palīdzēja viņiem saskatīt savas **nākotnes iespējas profesijā, palielināja motivāciju turpināt mācības un aktīvāk iesaistīties mācību procesā.**

Personīgā izaugsme - ļoti svarīgs ieguvums, jo pēc prakses dalībnieki **iegūst lielāku pārliecību par savām spējām.** Redz, ka pilnvērtīgi spēj strādāt darba vidē.

Izglītojamaais ar mācību traucējumiem, nepamet izglītības iestādi, bet turpina mācības; Izglītojamaais ar veselības problēmām, pēc projekta sadarbībā ar sociālo **pedagogu labāk pārvalda savu uzvedību** un spēj iekļauties mācību grupā un turpināt mācības.

Audzēknis pēc dalības mobilitātē ar lielāku motivāciju turpināja mācīties un ar **labiem panākumiem pabeidza profesonālās izglītības programmu.**

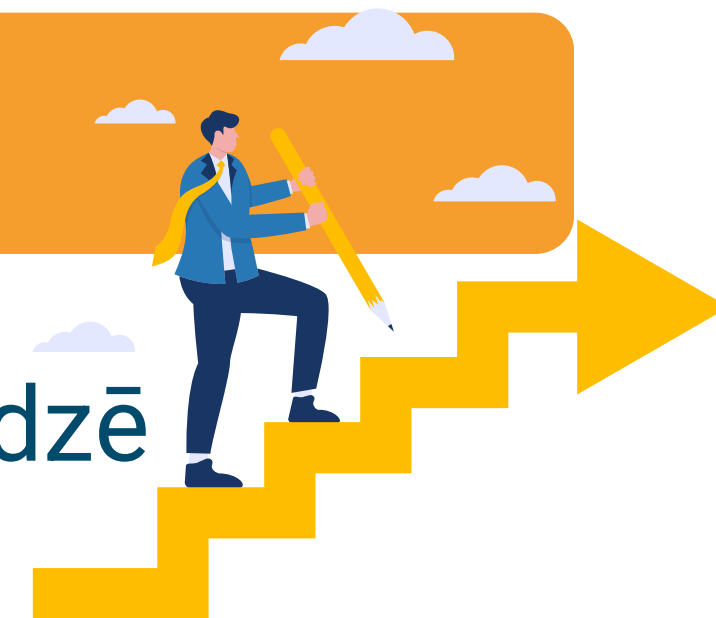
Bērns pēc mobilitātes **kļūst drošāks,** uzlabojas nodarbību apmeklējums, kā arī rodas interese par citiem Erasmus+ projektiem

Paplašināti ieguvumi dalībniekiem

Personiskā izaugsme un pašapziņa

- Paaugstināta pārliecība par sevi, neatkarība un izturība
- Sajūta par sasniegumu, piedaloties starptautiskā pieredzē
- Lielāka motivācija atgriezties izglītībā vai darba tirgū

Sociālās un komunikācijas prasmes

- Uzlabotas sadarbības, empātijas un starpkultūru izpratnes prasmes
- Uzlabotas praktiskas valodas un komunikācijas prasmes
- Dziļāka piederības sajūta dažādās vidēs

Paplašināti ieguvumi dalībniekiem

Izglītības un profesionālā attīstība

- Uzlabots CV un nodarbināmības iespējas
- Jaunu akadēmisko vai karjeras virzienu atklāšana
- Uzlabotas digitālās un organizatoriskās prasmes

Skata punkta maiņa caur vides nomaiņu

- Atrašanās ārpus ierastās vides paplašina redzesloku
- Jaunieši no sarežģītiem apstākļiem sāk apzināties savu potenciālu
- Var kļūt par pagrieziena punktu tiem, kuri riskē pamest izglītību vai būt sociāli atstumti

Ieguvumi organizācijām

Daudzveidīgākas un iekļaujošākas pieejas iedzīvināšana organizācijā

Spēcīgākas spējas atbalstīt dažādu vajadzību izglītojamos

Jaunas starptautiskas partnerības un sadarbības iespējas

Uzlabotas darbinieku prasmes iekļaujošā mācīšanās, mentoringā un starpkultūru komunikācijā

Pozitīvs organizācijas tēls kā sociāli atbildīgai un iekļaujošai institūcijai

Iekļaujošas vides pozitīva ietekme uz izglītības kvalitāti – dalībnieki kļūst motivētāki, uzlabojas viņu līdzdalība, sekmes un emocionālā labklājība, kas sekmē arī organizācijas kopējo izaugsmi.

Iekļaušana un jēgpilna līdzdalība nav tikai individuāls ieguvums – tā ir būtiska visas sabiedrības attīstībai.

Jo vairāk cilvēku saņem iespējas augt, mācīties un līdzdarboties, jo vienotāka, spēcīgāka, zinošāka un konkurētspējīgāka kļūst sabiedrība. Šī kopīgā spēcīgāšana nostiprina mūsu kopienas, ekonomiku un nākotni.

“ — Dažiem Erasmus+ aktivitāte var mainīt dzīvi, bet citiem tā var būt tikai kārtējais punkts dzīves gājumā.

Labākie projekti vienmēr ir tie, kas spēj radīt reālas pārmaiņas to dalībniekiem!

Galu galā mērķis ir ne tikai taisnīgi atlasīt dalībniekus, bet arī veidot uzticēšanos, iedrošināt cilvēkus un stiprināt Erasmus+ programmas uzticamību, iekļaujošo raksturu un ilgtermiņa ietekmi kopumā.

Noderīgi resursi

Plašāka informācija par prioritāti un noderīgi resursi:

<https://www.erasmusplus.lv/ieklausana-un-daudzveidiba>

[Rokasgrāmata Erasmus+ projektu īstenotājiem par horizontālajām prioritātēm | VIAA](#)

[Ieteikumi godīgai un līdzvērtīgai dalībnieku atlasei](#)

[OECD Education at Glance 2025](#)

[Erasmus+ iekļaušanas un daudzveidības stratēģijas īstenošanas vadlīnijas](#)

[Erasmus+ rokasgrāmata | Individuālā skolēnu mobilitāte skolu izglītībā](#)

[SALTO Iekļaujošai izglītībai](#)

[Ceļvedis aktīvai iesaistei: iekļaušana un daudzveidība Erasmus+ programmā](#)

[Ieteikumi mērķgrupu uzrunāšanai: iekļaušana un daudzveidība Erasmus+ programmā](#)

[Man rūp. Mantas stāsts. Iekļaušana manā organizācijā: šodienas un nākotnes redzējums](#)

Erasmus+

Paldies par uzmanību!
Lai viss izdodas!

+371 67785405
linda.jakobi@viaa.gov.lv

Erasmus+

Bagātini pieredzi, domā plašāk